

6. Kollmann R., Ratto M., Roeger W. Fiscal policy, banks and the financial crisis //Journal of Economic Dynamics and Control. 2013. Vol. 37. No. 2. P. 387-403.
7. Kumhof M., Laxton D., Muir D., Mursula S. The Global Integrated Monetary and Fiscal Model (GIMF) –theoretical structure. IMF Working Paper 10/34. 2010.

Канд. фіз.-мат. наук Огліх В. В., канд. екон. наук Волкова В. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

Канд. техн. наук Шаповалов О. В.

Університет митної справи та фінансів (Україна)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ DSGE-МОДЕЛЕЙ

ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ

МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ЗМІННИХ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Формуючи шляхи виходу з кризи не можна забувати про сприйняття змін самими українцями, які сприймають результат реформ не через традиційні економічні показники, покращення інфраструктури, а через споживчу здатність ВВП України. Потрібно враховувати, що велика частка реформ, які на погляд фахівців мали забезпечити прозорість фінансово-економічної системи одночасно були корупційними джерелами для інших. Зокрема, оздоровлення банківської системи супроводжувалося перекладенням на держбюджет витрат на компенсацію вкладів та непрозорими процедурами банкрутства, продажів активів. Перехід для населення на ринкові ціни на енергоносії, задля усунення олігархічної корупції на різниці цін підприємств та населення, породив корупційного монстра «Роттердам +», але вже на користь інших олігархів. Водночас активізувалася суперечність «соціальна справедливість – соціальна рівність», яке істотно підживлюють субсидії на сплату комунальних послуг та зростання лише мінімальних пенсій та мінімальних заробітних плат. Майже повне нівелювання вкладу конкретної людини у вигляді сплат податків, прирівнювання вкладу людини, яка протягом всього життя отримувала середню зарплату і сплачувала значну частину у вигляді податків на заробітну плату з людиною яка не сплачувала податки, а й ще й отримує субсидію, лише посилює несприйняття реформ запропонованих Заходом. Нівелювання тарифної сітки, підвищення мінімальної заробітної плати в декілька разів призвело до зниження споживчої здатності у стільки ж разів для тих, посада яких відповідає більш високим розрядам.

Тому, те, що на думку міжнародного товариства й економістів мало оздоровити економіку, сприймається українцями, як система катастроф. Лише з початком пандемії більшість регуляторів, таких як державні органи почало відчувати те, до чого привело нівелювання заробітних плат медичних та педагогічних працівників. У нас є колосальна нестача мотивованих кваліфікованих лікарів та

вчителів. Рівень кваліфікації майже не враховується. Хоча суспільство і досі не зрозуміло, що не можна забезпечити зростання ефективності праці в умовах «економічного рабства». Водночас, адже мова не йде про науковців та діячів, діяльність яких спрямована на розвиток культури та соціальну роботу. Економічне зростання можна забезпечити лише на засадах інноваційного розвитку з висококваліфікованими трудовими ресурсами.

Істотні результати, отримані в межах даного підходу, у конкретизації, оцінці й аналізі економічної політики породили значний попит на даний інструментарій з боку центральних банків й інших інституцій, як в економіках розвинених країн, так і в тих, що розвиваються.

Для виконання завдань по складанню сценарних прогнозів і аналізу економічної політики доцільно використати Dynamic Stochastic General Equilibrium (DSGE-моделі). Для розуміння перебігу процесів, оцінки ефектів як вже реалізованих, так і рішень, що розробляються в області фіскальної політики, потрібні сучасні макроекономічні моделі, параметри яких засновані на моделюванні поведінки економічних агентів на мікрорівні. Складність та значення такого аналізу обумовлені «широким фронтом» перетину фінансово-економічної політики з багатоманітними групами економічних агентів. Як агенти виступають: населення, яке є споживачем товарів і послуг, генерує пропозицію на ринку праці; виробники товарів і послуг, які пред'являють попит на працю та створюють валовий продукт і національний дохід; центральний банк, який впливає на макроекономічні показники та здатний впливати на рівновагу грошового ринку, державні органи; а також зовнішній сектор, який одночасно виступає торговим партнером і джерелом шоків.

Теоретичною основою DSGE-моделей є тісна інтеграція неокейнсіанських та неокласичних підходів, зокрема положень про не абсолютну гнучкість в короткостроковому періоді номінальних показників та моделей реального ділового циклу [1]. Синтез двох теорій дозволив поєднати основи аналізу коливань ділової активності на засадах оптимізації діяльності економічних агентів з раціональними очікуваннями, зі сприйманням цін у короткостроковому періоді не гнучкими на тлі важливої ролі в зміні випуску змін в агрегованому попиті. У рамках побудови DSGE-моделей застосовують два блоки моделей ціноутворення. За яких передбачається, що фірма:

– в кожен період може змінити ціну з деякою екзогенною ймовірністю [2] та встановити ціни виходячи з максимізації прибутку. Тобто ціни змінює тільки певна частка фірм у кожен проміжок часу;

– оптимізує і змінює ціну на свій товар в кожен період, але при цьому зміна ціни обумовлені деякими реальними витратами (в термінах товарів і послуг), які, є нелінійною функцією від зміни ціни [3].

Список використаних джерел:

1. Kydland F., Prescott E. C. Time to build and aggregate fluctuations // *Econometrica*. 1982. Vol. 50. No 6. P. 1345–70.44 Woodford M. Convergence in macroeconomics: elements of the new synthesis // *American Economic Journal: Macroeconomics*. 2009. Vol. 1. No 1. P. 267-279.
2. Calvo G. A. Staggered prices in a utility-maximizing framework // *Journal of Monetary Economics*. 1983. Vol. 12. P. 383–398.
3. Rotemberg J. Sticky prices in the United States // *Journal of Political Economy*. 198

Канд. фіз.-мат. наук Огліх В. В., Юрко А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**МОДЕЛЮВАННЯ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТРУКТУРИ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Боротьба з пандемією COVID-19, яка стала неочікуваним спільником економічної кризи та знаком «стоп» на шляху реформування, істотно вплинула підприємницький сектор економіки України. Сфера міських перевезень, малий та середній бізнес, майже повністю використала свої резерви за тривалого бою, тому прогнозувати наслідки атаки коронавірусу вкрай складно. А втім, забезпечення функціонування й розвитку транспортних систем мегаполісів, надання транспортних послуг населенню, безперервне підвищення їх якості, безпеки й комфорту перевезення пасажирів в умовах обмеженого карантинними заборонами пасажиропотоку є вкрай важливою задачею. В цій транспортній системі вкрай важливу роль грають метрополітени. Проблеми підвищення ефективності роботи підприємств метрополітену, які стоять окремою ланкою, вимагають скорішого вивчення, а системи управління кардинального удосконалення.

Зрозуміло, що розв'язання вищезначеного завдання неможливе без аналізу стану та перспектив розвитку метрополітенів України та фінансово-господарської діяльності конкретного підприємства у контексті підвищення його економічної ефективності. Зокрема, мають бути обрані оптимальні, з орієнтацією на наявні передові європейські (світові) моделі, варіанти економії ресурсів (зокрема, електроенергії), збільшення термінів служби рухомого складу та рейкового господарства, підвищення комфорту й безпеки перевезення пасажирів тощо. Не слід забувати і про оцінку можливих соціальних наслідків. Для стратегічно важливого підприємство Дніпра – комунального підприємства «Дніпровський метрополітен», сьогодні існує можливість не лише мінімізувати збитки, а й не втратити шанс розвинутися, добудувати нову лінію. Зокрема, фактична собівартість перевезень пасажирів у 2019 р., склала 28,68 грн за поїздку водночас тариф на транспортні послуги, які надаються КП «Дніпровський метрополітен» з перевезення пасажирів та багажу Рішенням виконкому Дніпровської міської ради було встановлено на рівні 6 грн. Дослідивши наявні проблеми можна